

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษารั้ครั้งนี้ได้ดำเนินการศึกษาเพื่อตอบวัตถุประสงค์ 2 ข้อ ได้แก่เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ในสภาพแวดล้อมการแข่งขันของอุตสาหกรรมโทรทัศน์ยุคดิจิทัล และเพื่อเสนอรูปแบบการปรับ ภาพลักษณ์ (Rebranding) ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 โดยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) แบบกึ่ง โครงสร้าง (Exploratory Research)

1. สรุปผลการวิจัย

การศึกษารั้ครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยได้ดำเนินการศึกษาเพื่อ ตอบวัตถุประสงค์ 2 ข้อ ได้แก่เพื่อศึกษาและวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของสถานีวิทยุ โทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ในสภาพแวดล้อมการแข่งขันของอุตสาหกรรมโทรทัศน์ยุคดิจิทัล และ เพื่อเสนอรูปแบบทางการปรับภาพลักษณ์ (Rebranding) ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 โดยสามารถสรุปผลการศึกษตามวัตถุประสงค์ได้ดังต่อไปนี้

สำหรับการศึกษาและวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของสถานีวิทยุโทรทัศน์ กองทัพบกช่อง 5 ในสภาพแวดล้อมการแข่งขันของอุตสาหกรรมโทรทัศน์ยุคดิจิทัล ได้ทำการ สัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 ประกอบไปด้วยกลุ่ม 5 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ชม บุคลากร ผู้บริหาร ผู้ผลิตรายการ และผู้สนับสนุน ซึ่งสามารถแยกสรุปได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

จากการศึกษาสัมภาษณ์เชิงลึกและวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน องค์กร (Internal Stakeholder) ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ได้แก่ เจ้าหน้าที่และผู้บริหาร พบว่ามีการมองจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค โดยมุ่งเน้นเกี่ยวกับโครงสร้างและวัฒนธรรม การทำงานขององค์กรเป็นหลักที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของทหารที่ไม่มุ่งหวังผลกำไรทางธุรกิจ โดยมองจุดแข็งและโอกาสว่าและมีงบประมาณเป็นของตนเองไม่ต้องพึ่งพางบประมาณแผ่นดิน มี การเข้าถึงของแหล่งข้อมูลทางการเมือง มีความชัดเจนในการดำเนินงาน เพราะกองทัพบกเป็น ผู้ดูแลจึงเกิดความเป็นกลางนำเสนอความมั่นคงต่อสถาบันชาติและพระมหากษัตริย์ นอกจากนี้ยังมี จุดแข็งด้านเครือข่ายที่ครอบคลุมมากกว่า 177 ประเทศทั่วโลก เป็นผู้นำทางด้านโครงข่ายในระบบ ดิจิทัลและมีระบบเทคโนโลยีที่พร้อมรองรับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด มีรายการข่าวที่เป็นที่ ขอมรับ มีมาตรฐานและนำเสนอข่าวอย่างเป็นกลาง ขณะที่จุดอ่อนและอุปสรรค พบว่า ส่วนใหญ่ เป็นเรื่องของระบบ โครงสร้างและวัฒนธรรมที่มีระบบอุปถัมภ์ในการรับบุคลากรเข้ามาทำงานซึ่งมี

ส่วนเป็นอย่างมากที่ทำให้การพัฒนาคุณภาพของงานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร มีลักษณะการทำงานแบบข้าราชการยากต่อการปรับตัวในสภาวะการแข่งขันในปัจจุบันเพราะมีกรอบและข้อจำกัดบางประการรวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารบ่อยครั้งทำให้การทำงานไม่สามารถประสานต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมองว่ามีเนื้อหารายการ (Content) ด้านบันเทิงไม่สามารถผลิตได้เองที่จะตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้ชมได้ทุกเพศทุกวัย ซึ่งพบว่ามีความสอดคล้องกับการศึกษาการปรับภาพลักษณ์ของช่องสถานีโทรทัศน์ที่มีภาครัฐเป็นผู้ควบคุม เช่น ThaiPBS หรือ NHK พบว่าหากคงความเป็นระบบราชการในโครงสร้างการทำงานและวัฒนธรรมจะส่งผลต่อการปรับภาพลักษณ์ให้มีประสิทธิภาพที่เหมาะสมไม่เพียงพอ ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับจุก่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยการปรับโครงสร้างระบบราชการให้คล้ายคลึงกับระบบเอกชนเพื่อง่ายต่อการบริหารจัดการและการประสานงาน ได้อย่างคล่องตัว รวมถึงการปรับวัฒนธรรมตั้งแต่ระดับบุคลากรไปยังผู้บริหารเพื่อให้องค์กรเกิดวัฒนธรรมการทำงานแบบใหม่ ทั้งนี้ควรคงความเป็นอัตลักษณ์ของจุดเด่นไว้ เช่น ความมั่นคง เป็นกลาง รวดเร็ว เพื่อใช้เป็นจุดแข็งในการสนับสนุนภาพลักษณ์ที่เหมาะสม

จากการศึกษาสัมภาษณ์เชิงลึกและวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกองค์กร (External Stakeholder) ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ได้แก่ ผู้ชม ผู้ผลิตและผู้สนับสนุน พบว่า มีมุมมองจุดแข็งและโอกาสไม่แตกต่างกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในองค์กร โดยเฉพาะเรื่องของการนำเสนอข่าวสาร สาระสำคัญที่เป็นประโยชน์ มีการแสดงออกถึงความเป็นกลางไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดและสนับสนุนให้เกิดความมั่นคงของสถาบันชาติและพระมหากษัตริย์ นอกจากนี้การบริหารด้านกองทัพ ทำให้เกิดจุดแข็งด้านภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของการนำเสนอข้อมูลข่าวสารและสาระต่างๆ รวมถึงมีเครือข่ายที่ครอบคลุมทั่วประเทศสามารถรับชมได้ทั่วถึงและชัดเจน ขณะที่จุดอ่อนและอุปสรรคที่สำคัญ กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากภายนอกองค์กรมองในประเภทเนื้อหาของรายการ (Content) ที่นำเสนอเป็นหลัก โดยมองว่ารายการต่างๆ ที่นำเสนอมีสาระความรู้และขาดความบันเทิงทำให้ไม่ดึงดูดและขาดความน่าสนใจและไม่เพียงพอต่อการแข่งขันในยุคปัจจุบันที่ตลาดหรือผู้ชมมีความต้องการที่หลากหลายและไม่สิ้นสุด การนำเสนอข่าวที่เป็นจุดแข็งของ ททบ.5 ควรปรับปรุงให้เกิดการสื่อสารที่มีความบันเทิงมากขึ้น เพื่อให้เกิดการตอบสนองกับกลุ่มลูกค้าหรือผู้ชมได้อย่างหลากหลาย และทำให้เกิดการสอดแทรกสาระสำคัญ ความรู้ได้อย่างน่าสนใจ สร้างการติดตามและฐานผู้ชมใหม่ๆ มีการบริหารงานเป็นระบบราชการในรูปแบบของทหารทำให้ขาดความคล่องตัว เปลี่ยนผู้บริหารบ่อย นโยบายไม่ต่อเนื่องทำให้ผู้ผลิตรายการและผู้สนับสนุนขาดความมั่นใจและไม่กล้าผลิตรายการที่ดีๆ และมีคุณภาพเพราะไม่คุ้มกับการลงทุน

ทั้งนี้จะเห็นว่า จุดแข็งและโอกาสมีความสอดคล้องและเหมือนกันจากทั้งสองกลุ่มภายในและภายนอกองค์กร ขณะที่จุดอ่อนและอุปสรรคกลุ่มภายในองค์กรมองเห็นถึงปัญหาด้านโครงสร้างการทำงานและระบบวัฒนธรรมองค์กรที่ไม่สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงต้องเร่งแก้ไขและปรับปรุง

ขณะที่กลุ่มภายนอกมองถึงความต้องการของตลาดที่จะทำให้ ททบ.5 มีจุดอ่อนเพิ่มมากขึ้น เพราะเนื้อหา หรือ Content รายการต่างๆ มีข้อจำกัด ไม่สามารถที่จะสร้างเนื้อหาที่เน้นด้านความบันเทิง หรือสอดแทรกความบันเทิงได้ ซึ่งตลาดหรือผู้ชมมีความต้องการสูง จึงเป็นจุดอ่อนของ ททบ.5 ที่ควรให้ความสำคัญอย่างเร่งด่วน

สำหรับวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเสนอรูปแบบแนวทางการปรับภาพลักษณ์ (Rebranding) ของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ผู้วิจัยได้บูรณาการผลการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ สามารถกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ชมต่อ ททบ.5 โดยตัวคนที่ควรจะเป็นของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 คือ การเป็นสุภาพบุรุษชายชาติทหารที่มุ่งมั่นทำงานอย่างตรงไปตรงมา ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด ดำเนินการเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และเป็นนักวิชาการที่มีองค์ความรู้ มีความน่าเชื่อถือ แต่ทั้งหมดนั้นจะต้องปรับวิธีการนำเสนอใหม่ ให้มีความบันเทิงเข้ามาเป็นการเชื่อมต่อการถ่ายทอดความรู้ที่มีสารประโยชน์จำนวนมากในแบบฉบับที่สนุกสนานเพื่อสร้างมิติใหม่การรับชมและการนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ควรปรับภาพลักษณ์ด้วยการสร้างกิจกรรม จัดกิจกรรมต่างๆ เช่น กีฬา ความบันเทิงเพื่อสร้างความใกล้ชิดกับผู้ชม เปลี่ยนทัศนคติใหม่แห่งการรับชมหรือการถ่ายทอดสดด้านการศึกษาที่สร้างความร่วมมือกับทีวีพูลต่างๆ โดยสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 เป็นแกนนำจะช่วยให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพ และผู้นำอย่างแท้จริง

เมื่อทำการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ทำให้เกิดการอภิปรายถึงคุณลักษณะหรือภาพลักษณ์ที่สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ควรที่จะเป็น เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับการเข้าสู่โลกโทรทัศน์ดิจิทัลในอนาคต ต้องสร้างคุณลักษณะหรือบุคลิกภาพที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดการจดจำและเป็นภาพลักษณ์แห่งการเป็นมืออาชีพ เป็นผู้นำด้านการข่าว สำหรับรายการการนำเสนอข่าวสาร การทำกิจกรรมเพื่อสังคมและกิจกรรมต่างๆ ควรสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มเติมสอดแทรกความบันเทิงไปในรายการต่างๆ เพื่อให้มีทั้งสาระและความบันเทิงควบคู่กัน โดยผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ได้ลงความเห็นในทิศทางที่สอดคล้องกันถึงภาพลักษณ์ที่ควรจะเป็น โดยได้ใช้บุคคลเป็นตัวแทนสื่อถึงภาพลักษณ์คือ หมอก้อง ในมุมมองของความเป็นกันเองและมีความบันเทิง ขณะที่ควรเป็นหมอก้องที่มีบุคลิกภาพเคร่งขรึมผสมผสานด้วยเช่นกัน ในการสร้างความสนใจและการรับรู้ของผู้ชมเพื่อสร้างคุณประโยชน์ต่อสังคม

2. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาด้านการปรับปรุงภาพลักษณ์ พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 มีความคิดเห็นสอดคล้องว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับปรุง และแก้ไขภาพลักษณ์หรือคุณลักษณะให้เกิดความเหมาะสมต่อยุคดิจิทัล โดยเฉพาะการปรับปรุงวัฒนธรรมองค์กรเพื่อให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงภาพลักษณ์ ผลการศึกษามีความสอดคล้องกับการศึกษา

กลยุทธ์ในการปรับตัวของ BBC, NHK และ KBS โดยเฉพาะ ThaiPBS ในยุคดิจิทัล โดยประเด็นแรกของกลยุทธ์ในการปรับตัวของ ThaiPBS คือการกำหนดจุดยืนความเป็นสื่อสาธารณะ (Public Service Values) ที่มีอัตลักษณ์ของช่องที่เฉพาะและชัดเจน สามารถสื่อสารกับสังคมได้และการปฏิบัติงานในทุกกระบวนการต้องสามารถนำไปสู่การต่อยอดอัตลักษณ์ (Identity) ที่ชัดเจนนั้น โดยเฉพาะต้องมีการปรับปรุงและนำเสนอวัฒนธรรมไทยและการสร้างอัตลักษณ์ของคนไทย (Culture & Identity) ช่วยสนับสนุนการระบุประเด็นปัญหาในสังคมและทางแก้ไข (Social Problem & Solution) สนับสนุนคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในสังคม (Quality of Life & Well-Beings) การนำเสนอในเรื่องนี้ เป็นเรื่องของเชื่อมโยงมิติชีวิตของคนจากสังคมทุกสังคมที่แตกต่างกัน ทำอย่างไรให้เกิดความเท่าเทียมและการพัฒนาประเทศ ถูกลงไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมได้จริง นำเสนอการเมืองและเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับคนในสังคม (People Politics and Economy) เพื่อลดความแตกแยกและความขัดแย้งในสังคมไทย สนับสนุนให้คนแสดงสิทธิในการสื่อสารของคนในสังคม (Rights to Communicate) รวมทั้งสร้างการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Education & Life-Long Learning) โดยสามารถอธิบายผลการศึกษารายนี้ พบว่า สอดคล้อง โดยสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ต้องมีคุณลักษณะที่เฉพาะเหมาะสมเช่นเดียวกับที่ ThaiPBS โดยสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ต้องทำงานอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ มีความเป็นกลางไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด และมีความมั่นคงในการทำงาน สร้างความมั่นคงให้สังคมเพื่อประโยชน์กับส่วนรวม และทั้งนี้การที่สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 สามารถแสดงจุดยืน รวดเร็ว เป็นกลางและมั่นคง ได้อย่างชัดเจน จะทำให้เกิดการพัฒนาวิสัยทัศน์และพันธกิจที่เหมาะสมต่อการนำไปปฏิบัติ โดยผสมผสานการสร้างความเป็นหนึ่งในสาระเพื่อให้เกิดความผ่อนคลาย ลดความเคร่งเครียดของเนื้อหาและนำเสนอเพื่อให้เข้าถึงผู้ชมได้หลากหลายกลุ่มมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีกำลังซื้อและเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญที่ช่อง 5 จะต้องดำเนินการดึงมาเป็นกลุ่มผู้ชมให้ได้มากที่สุด ซึ่งผลการศึกษา พบว่า สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ต้องนำจุดยืน รวดเร็ว เป็นกลางและมั่นคง ผสมผสานความผ่อนคลายมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมการดำเนินงานหลัก 4 กิจกรรม ได้แก่ ด้านการข่าว ต้องสร้างเอกลักษณ์ให้กับผู้สื่อข่าวเพื่อให้เป็นที่จดจำและสนับสนุนให้เกิดการนำเสนอข่าวที่มีความเฉพาะตนและนำเสนอข่าวที่มีความบันเทิงผสมผสาน ด้านรายการ พัฒนาด้านรายการเกมส์โชว์ที่มีเนื้อหาสาระเพื่อให้เกิดการติดตามรับชมจากผู้ชมหลากหลายกลุ่มมากยิ่งขึ้น มีละครสะท้อนปัญหาสังคมและครอบครัวด้านกิจกรรม ต้องมีความชัดเจนในการสร้างกิจกรรม โดยร่วมกับสถาบันการศึกษาคนรุ่นใหม่เพื่อให้ได้แนวคิดและความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้ได้กิจกรรมที่ผ่อนคลายและมีรูปแบบที่ทันสมัยน่าติดตาม เพื่อให้องค์กรเกิดภาพลักษณ์ที่ดีและสามารถเข้าถึงสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้าน Social Media ทำหน้าที่ส่งสารและรับสารได้พร้อมกันเป็นการสื่อสารสองทาง สามารถค้นหาเชื่อมต่อ วางแผนแคมเปญ ไปสู่ผู้ใช้บริการเพื่อโอกาสในการขยายธุรกิจ ในรูปแบบดิจิทัล เช่น เว็บไซต์ (Web site) อินเทอร์เน็ต (Internet) อีเมล (E-mail) เฟสบุ๊ก (Facebook) ทวิตเตอร์ (Twitter)

ยูทูป (Youtube) ฟลิคเกอร์ (Flickr) Instagram เทคโนโลยีสำหรับอุปกรณ์พกพาหรือแพลตฟอร์มเคลื่อนที่ (Mobile Platform) Line Application Line TV ต้องพัฒนาให้เกิดการปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เหตุการณ์มีการนำมาประยุกต์ใช้ในทางที่ถูกต้อง ทั้งการนำเสนอข้อมูล ข่าวสาร และการตอบข้อซักถามเพื่อให้เข้าถึงสังคม ชุมชนและประชาชนมากยิ่งขึ้น เมื่อดำเนินการแล้วจะนำไปสู่การปรับปรุงภาพลักษณ์ที่ดีของสถานีวิทยุโทรทัศนีกองทัพบกช่อง 5 โดยต้องมีการพัฒนาวัฒนธรรมเพื่อผลักดันให้บุคลากรมีการปรับปรุงตนเอง และก้าวไปสู่วัฒนธรรมใหม่อย่างเหมาะสม โดยต้องสร้างวัฒนธรรม เช่น การจัดระบบอุปถัมภ์ ปัจจุบันพบว่าคุณภาพของบุคลากรเกิดปัญหาจำนวนมาก เหตุผลสำคัญมาจากการใช้ระบบอุปถัมภ์ ทำให้เกิดการรับบุคลากรที่ไม่มีความสามารถหรือสมรรถนะเข้ามาทำงาน ส่งผลให้การพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน ไม่สามารถทำได้ตามแผนงาน หรือระบบอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การจัดระบบอุปถัมภ์และหันมาใช้เกณฑ์การประเมินความสามารถที่เหมาะสมจะทำให้สถานีวิทยุโทรทัศนีกองทัพบกช่อง 5 ได้บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่เหมาะสมมาดำเนินการและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพด้านการแข่งขัน ในโลกยุคดิจิทัลของสถานีวิทยุโทรทัศนีกองทัพบกช่อง 5 วัฒนธรรมที่ควรพัฒนาต่อมา คือ วัฒนธรรมการทำงานแบบเอกชน เพื่อลดความตึงเครียดและการทำงานระบบราชการที่ไม่สามารถประยุกต์หรือเปลี่ยนแปลงปรับตัวได้ทันต่อเหตุการณ์ การทำงานในระบบเอกชนจะทำให้สถานีวิทยุโทรทัศนีกองทัพบกช่อง 5 สามารถดำเนินการสิ่งต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคดิจิทัล วัฒนธรรมต่อมา คือ การผสมผสานเนื้อหาสาระร่วมกับความบันเทิงอย่างลงตัว เหมาะสมและใช้ในการดำเนินงานประจำวัน เพื่อให้เกิดการนำเสนอสาระเพื่อสังคมในรูปแบบความบันเทิงโดยการสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ผู้ชมสนใจ รับชม ได้โดยง่าย เป็นการสร้างการเข้าถึงกับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ควรพัฒนาให้เกิดวัฒนธรรมด้านการทำงานเพื่อสังคมอย่างยั่งยืน ต้องสร้างวัฒนธรรมการทำงานเพื่อสังคม และให้องค์กรเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ขับเคลื่อนการดำเนินงานที่ผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทิศทางบวกกับสังคมที่ดำรงอยู่เพื่อสร้างความยั่งยืน

3. ข้อเสนอแนะการวิจัย

3.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. การศึกษาพบว่าจุดอ่อนที่กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในมองเห็นและให้ความสำคัญอย่างเร่งด่วน คือ การทำงานตามโครงสร้างราชการและวัฒนธรรมการทำงานแบบราชการ ส่งผลให้องค์กรไม่สามารถปรับปรุงและเคลื่อนที่ในการพัฒนาได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นควรมุ่งเน้นการปรับโครงสร้างองค์กรให้ใกล้เคียงกับองค์กรธุรกิจเอกชนมากที่สุด เพื่อสนับสนุนให้เกิดการทำงานในระบบแนวราบมากยิ่งขึ้น ก่อให้เกิดความรวดเร็วในการตัดสินใจและเปลี่ยนแปลงได้ทันต่อสถานการณ์สภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ

2. องค์กรควรลดและจัดระบบการอุปถัมภ์ โดยใช้ระบบการสอบแข่งขันหรือการคัดสรรคนที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาดำรงตำแหน่ง โดยบุคลากรดังกล่าวต้องมีความประสงค์ที่จะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาศักยภาพของสถานีวิทยุโทรทัศนีกองทัพบกช่อง 5 ทั้งนี้ต้องทำการศึกษาและพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นหลักขององค์กรเพื่อนำมาเป็นคู่มือการประเมินบุคลากรและการคัดสรรบุคลากรที่มีสมรรถนะเหมาะสมกับองค์กร จึงเป็นประโยชน์สูงสุด

3. กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในและภายนอกมองว่าองค์กรต้องเพิ่มเติมความบันเทิงสอดแทรกสาระความรู้ ความมั่นคงและการเป็นกลางในการทำงานเพื่อสังคม โดยผสมผสานความบันเทิงจากกิจกรรมต่างๆ การสร้างรายการบันเทิงที่มีสาระเพื่อนำเสนอไปยังกลุ่มเป้าหมายได้อย่างหลากหลายและเป็นประโยชน์ เพื่อผลักดันและชักจูงให้ประชาชนดำรงไว้ซึ่งความดีโดยได้รับการรับรู้และปลูกฝังจากรายการที่มีสาระและบันเทิงอย่างครบถ้วน

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งต่อไปควรพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อค้นหาความสัมพันธ์และอิทธิพลที่นำไปสู่การสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานของสถานีวิทยุโทรทัศนีกองทัพบกช่อง 5

2. การศึกษาครั้งต่อไปควรดำเนินการศึกษากับสถานีโทรทัศน์ช่องอื่นๆ ในลักษณะเดียวกันเพื่อนำมาใช้ในการเปรียบเทียบกับผลการศึกษาครั้งนี้